

מסכת בכורות

פרק ט

א. מעשר בהמה נוהג בארץ ובחוץ לארץ, בפני הבית ושללא בפני הבית, בחלין אבל לא במקדשין. ונוהג בבקר ובצאן, ואינו מתעשרים מנה על זה. בכבשים ובעזים, ומתעשרין מנה על זה. בקדוש, ובישון, ואינו מתעשרין מנה על זה. לשהיה בדין, מה אם הקדוש והישון שאינו פלאים זה בזה, אין מתעשרין מנה על זה. הכבשים והעזים שהם פלאים זה בזה, אינו דין שלא יתעשרו מנה על זה, תלמוד לומר (ויקרא כז), וצאן, משמע כל צאן, אחד:

ב. מעשר בהמה מצטרף כמלא רגל בהמה רועה. וכמה היא רגל בהמה רועה, ששה עשר מיל. הנה בין אלו לאלו שלשים ושנים מיל, אינו מצטרפין. הנה לו באמצע, מביא ומעשרון באמצע. רבי מאיר אומר, הירדן מפסיק למעשר בהמה:

ג. הלכות או שנתן לו מתנה, פטור ממעשר בהמה. האחים השתפין ושתפין בקלבון, פטורין ממעשר בהמה. ושתפין במעשר

בְּהִמָּה, פִּטְוִרִין מִן הַקִּלְבוֹן. קָנוּ מִתְּפוּסֹת הַבַּיִת, חֲזִבִּין. וְאִם לֹא, פִּטְוִרִין. חָלְקוּ וְחִזְרוּ וְנִשְׁתַּמְּפוּ, חֲזִבִּין בַּקִּלְבוֹן וּפִטְוִרִין מִמַּעֲשֵׁר בְּהִמָּה:

ד. הַכֹּל נִכְנָס לַדִּיר לְהַתְעַשֵּׂר, חוּץ מִן הַכִּלְאִים, וְהַטְרָפָה, וְיוֹצֵא לֶפֶן, וּמַחֲסֵר זָמָן, וְיִתּוֹם. אֵיזֶהוּ יִתּוֹם, כָּל שְׂמִתָּה אָמוּ אוֹ שְׁנִשְׁחָטָה. רַבִּי יְהוֹשֻעַ אָמַר, אֲפֹלוּ נִשְׁחָטָה אָמוּ וְהִשְׁלַח קָיָם, אֵין זֶה יִתּוֹם:

ה. שְׁלֹשׁ גִּרְנוֹת לְמַעֲשֵׁר בְּהִמָּה, בַּפְּרוֹס הַפֶּסֶח, בַּפְּרוֹס הָעֶצְרָת, בַּפְּרוֹס הַחֶג, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. בֶּן עֲזַאי אָמַר, בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֶזֶר, בְּאֶחָד בְּסִיּוֹן, בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בָּאֵב. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמְרִים, בְּאֶחָד בְּנִיסָן, בְּאֶחָד בְּסִיּוֹן, בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלּוּל. וְלָמָּה אָמְרוּ בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלּוּל וְלֹא אָמְרוּ בְּאֶחָד בְּתִשְׁרִי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב, וְאֵי אֲפָשָׁר לַעֲשׂוֹת בְּיוֹם טוֹב, לְפִיכָךְ הִקְדִּימוּהוּ בְּעֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלּוּל. רַבִּי מֵאִיר אָמַר, בְּאֶחָד בְּאֵלּוּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְמַעֲשֵׁר בְּהִמָּה. בֶּן עֲזַאי אָמַר, הָאֵלּוּלִיִּין מִתְעַשְּׂרִין בְּפָנֵי עֶצְמוֹן:

ו. כָּל הַנוֹלָדִים מֵאֶחָד בְּתִשְׁרִי עַד עֶשְׂרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵלּוּל, הֵרִי אֵלוּ מִצְטָרְפִין. חֲמִשָּׁה לְפָנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְחֲמִשָּׁה לְאַחֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֵינָן מִצְטָרְפִין. חֲמִשָּׁה לְפָנֵי הַגֵּרֶן וְחֲמִשָּׁה לְאַחֵר הַגֵּרֶן, הֵרִי אֵלוּ מִצְטָרְפִין. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר שְׁלֹשׁ גִּרְנוֹת לְמַעֲשֵׁר בְּהִמָּה, שְׁעֵד

שֶׁלֹא הִגִּיעַ הַגֶּרֶן, מִתֵּר לְמִכּוֹר וְלִשְׁחוּט. הִגִּיעַ הַגֶּרֶן, לֹא יִשְׁחוּט.
וְאִם שָׁחַט, פָּטוּר:

ז. כִּיצַד מַעֲשָׂרוֹ, כּוֹנֵסֵן לְדִיר וְעוֹשֶׂה לָהֶן פֶּתַח קָטָן כְּדִי שֶׁלֹא יִהְיוּ
שְׁנַיִם יְכוּלִין לִיצֹאת כְּאַחַת, וּמוֹנֶה בַּשֶּׁבֶט, אֶחָד, שְׁנַיִם, שְׁלֹשָׁה,
אַרְבָּעָה, חֲמִשָּׁה, שֵׁשָׁה, שִׁבְעָה, שְׁמוֹנֶה, תִּשְׁעָה, וְהַיּוֹצֵא עֲשִׂירֵי
סוּקָרוֹ בְּסִקָּרָא וְאוֹמֵר הֵרִי זֶה מַעֲשֵׂר. לֹא סִקָּרוֹ בְּסִקָּרָא וְלֹא מִנְאֵם
בַּשֶּׁבֶט, אוֹ שְׁמִנְאֵם רְבוּצִים, אוֹ עוֹמְדִים, הֵרִי אֵלּוֹ מַעֲשָׂרִים, הִנֵּה לוֹ
מֵאָה וְנִטְלָה עֲשָׂרָה, עֲשָׂרָה וְנִטְלָה אֶחָד, אֵין זֶה מַעֲשֵׂר. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר, הֵרִי זֶה מַעֲשֵׂר, קֹפֶץ (אֶחָד) מִן הַמְּנוּיָין לְתוֹכוֹ, הֵרִי
אֵלּוֹ פָּטוּרִין. מִן הַמַּעֲשָׂרִים לְתוֹכוֹ, כָּלֹן יִרְעוּ עַד שִׁסְתָּאבוּ, וַיֹּאכְלוּ
בְּמוֹמָן לְבָעֲלִים:

ח. יִצְאוּ שְׁנַיִם כְּאַחַד, מוֹנֶה אוֹתָן שְׁנַיִם שְׁנַיִם. מִנְאֵן אֶחָד, תִּשְׁיַעֲי
וְעֲשִׂירֵי מִקְלָקְלִין. יִצְאוּ תִשְׁיַעֲי וְעֲשִׂירֵי כְּאַחַת, תִּשְׁיַעֲי וְעֲשִׂירֵי
מִקְלָקְלִין. קָרָא לְתִשְׁיַעֲי עֲשִׂירֵי וְלְעֲשִׂירֵי תִשְׁיַעֲי וְלֹא אֶחָד עֲשָׂר
עֲשִׂירֵי, שֶׁלִּשְׁתֵּן מִקְדָּשִׁין. הַתִּשְׁיַעֲי נֶאֱכָל בְּמוֹמוֹ, וְהָעֲשִׂירֵי מַעֲשֵׂר,
וְאֶחָד עֲשָׂר קָרַב שְׁלָמִים וְעוֹשֶׂה תְּמוּרָה, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, וְכִי יֵשׁ תְּמוּרָה עוֹשֶׂה תְּמוּרָה. אָמְרוּ מִשּׁוֹם רַבִּי מֵאִיר, אֵלּוֹ
הִנֵּה תְּמוּרָה, לֹא הִנֵּה קָרַב. קָרָא לְתִשְׁיַעֲי עֲשִׂירֵי וְלְעֲשִׂירֵי עֲשִׂירֵי
וְלֹא אֶחָד עֲשָׂר עֲשִׂירֵי, אֵין אֶחָד עֲשָׂר מִקְדָּשׁ. זֶה הַכָּלֵל, כֹּל שֶׁלֹא
נִעְקָר שֵׁם עֲשִׂירֵי מִמֶּנּוּ, אֵין אֶחָד עֲשָׂר מִקְדָּשׁ:

